

ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés Magyarország

Programme: ERASMUS+

KA210-ADU - Small-scale partnership in adult education

Form ID: KA210-ADU-813F065C

Project Number: 2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280

Inovatívne budovanie ekologického povedomia a kultúry rozvíjaním environmentálnych zručností a formovaním postojov občanov s mentálnym postihnutím

Innovative building of ecological awareness and culture by developing environmental skills and shaping the attitudes of citizens with mental disabilities

ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés

Ezt a kiadványt az "Inovatívne budovanie ekologického povedomia a kultúry rozvíjaním environmentálnych zručností a formovaním postojov občanov s mentálnym postihnutím" – ECO-COMPASS (Az  kol giai tudatosság és kultúra innovatív kialakítása a környezetvédelmi készségek fejlesztése és az értelmi fogyatékkal élő polgárok szemléletformálása által) című Erasmus+ KA2 2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280 projekt keretében a partnerek konzorciuma hagyta jóvá.

A projekt fő célkitűzése, hogy támogassa az értelmi fogyatékkal élő emberek társadalmi beilleszkedését és élethosszig tartó tanulását azáltal, hogy fejleszti környezeti készségeiket és kompetenciáikat, valamint nemzetközi tapasztalatokon alapuló oktatás által formálja környezeti attitűdjeiket és felelősségeiket. A projekt kifejezetten a résztvevő szervezetek nemzetközi együttműködésének támogatására és fejlesztésére, a partnerségi hálózatok kiépítésére és erősítésére, valamint a szervezetek professzionizálására helyezi a hangsúlyt.

Az ECO-World Café kerekasztal-beszélgetések lehetővé teszik a tapasztalatok kicserélését, a partnerországokban a környezeti nevelés területén bevált gyakorlatok meghatározását, az értelmi fogyatékkal élők számára alkalmas legsikeresebb módszerek és oktatási formák meghatározását, valamint a fenntartható élethez szükséges legfontosabb ökológiai készségek elsajátítását.

Összeállította a
Human Profess Közhasznú Nonprofit Kft., Magyarország
2022. június

2021-2-SK01-KA210-ADU-000048280

Az Európai Bizottság ezen kiadvány elkészítéséhez nyújtott támogatása nem jelenti azt, hogy az egyetért annak tartalmával, amely csak a szerzők nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglalt információk b rminem  felhasznál s ert.

Tartalomjegyzék

1.	Résztevők	4
2.	Program	4
3.	Az ECO-World Café megbeszélés leírása	5
	Az ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés céljai	
	A folyamat	6
	A javasolt témák	6
4.	A workshop eredményei és következtetések	6
5.	Az ECO-COMPASS innovatív környezeti nevelés tartalmára vonatkozó ajánlások	11
6.	Az ECO-WORLD Café kerekasztal-megbeszélés értékelése	11

1. Résztvevők

A projekt partnerszervezetének képviselői - Human Profess Közhasznú Nonprofit Kft.

- Rehabilitációs tanácsadók
- Fogyatékosok mentora
- Mozgássérült pedagógus
- Tanárok
- Vállalkozó
- Egyetemi hallgató
- Fogyatékosokkal dolgozó szakértő

A résztvevők listáját a jelenléti ívek tartalmazzák.

A résztvevők száma: 13

2. Program

09:00 – 09:10	Regisztráció
09:10 – 09:20	Megnyitó
09:20 – 10:00	A "Tapasztalat az erősségünk - innovatív képzési program a tapasztalati szakértők számára" című nemzetközi projekt bemutatása.
10:00 – 10:15	Kávészünet
10:15 - 12:00	Megbeszélés a World Café módszerével - 2 workshop 1. Tapasztalatcsere, oktatási programok, jó gyakorlatok példái, legjobb gyakorlatok azonosítása, amelyek célja a fogyatékkal élők környezeti készségeinek és kompetenciáinak javítása, különös tekintettel az értelmi fogyatékosokra. 2. A legsikeresebb módszerek és oktatási formák azonosítása, amelyek alkalmasak az értelmi fogyatékosok számára a környezeti nevelés területén. 3. Azon legfontosabb készségek azonosítása, amelyeket a környezeti nevelés területén fejleszteni kell a közvetlen célcsoport esetében.
12:00 – 12:30	Következtetések, ajánlások

3. Az ECO-World Café megbeszélés leirása

Az ECO-World Café kerekasztal-beszélgetés céljai

Az ECO-World Café kerekasztal-beszélgetés a projekt legfontosabb tevek nysegei abból a szempontból, hogy kiindulási anyagot szerezzenek a projekt fő eredményeinek létrehozásához.

E tevek nysege célja valamennyi partnerországban az volt, hogy a k l nbz  ágazatok és területek - az oktatás, a környezetvédelem, valamint az értelmi fogyatékosok számára nyújtott szolgáltatások és  rdekv delm k - szereplőit és  rdekelteit bevonja a következő célok  rdekeben:

1. tapasztalatscser , oktatási programok, jó példák, bevált gyakorlatok azonosítása, a fogyatékkal élők környezeti készségeinek és kompetenciáinak javítását célzó legjobb gyakorlatok, különös tekintettel az értelmi fogyatékosokra, és
2. egyúttal a környezeti nevelés területén az értelmi fogyatékosok számára alkalmas legsikeresebb módszerek és oktatási formák azonosítása, és
3. azon legfontosabb készségek azonosítása, amelyeket a környezeti nevelés területén a közvetlen célcsoport esetében fejleszteni kell, és végül, de nem utolsósorban
4. a projektről és a projekttevek nysegekr l való tájékoztatás egy prezentáción keresztül.

A megbeszélés a World Café módszerével zajlott, a partnerség által elfogadott három fő témára (1., 2., 3. pont) vonatkozó, előre elkészített kérdések alapján. Ez a módszer nagyon hatékony abban a tekintetben, hogy viszonylag rövid idő alatt, valamennyi részrtvevő aktív részvételével a lehető legtöbb információt kapjuk a javasolt témákról, illetve a kérdésekre adott válaszokat.

A rendezvény végén a kapott információkat összegzik, és nemzeti szinten következtetéseket és ajánlásokat fogalmaznak meg. Ezt követően transznacionális szintű összegzésre kerül sor, és nemzetközi következtetések és ajánlások készülnek.

A kapott információk kiindulópontként szolgálnak majd az "ECO-COMPASS" innovatív oktatási anyag létrehozásához.

Folyamat

A World Café házigazdája vezette be a programot.

A 4-5 fős csoportok a három asztal körül helyezkedtek el. Minden asztalnál egy-egy "asztal házigazda" segítette a beszélgetést egy adott témában. Az asztaloknál 3 különböző témát vitattak meg párhuzamosan, 20 perc alatt. A 20 perc elteltével a résztvevők - az asztali házigazdák kivételével - asztalt váltottak, és újabb 20 percig egy másik témában folytatták a beszélgetést. A résztvevőket arra is bátorították, hogy írják vagy rajzolják fel ötleteiket, javaslataikat egy flipchart papírra, hogy amikor az emberek asztalt váltanak, láthassák, hogy az előző tagok mit fejeztek ki saját szavaikkal és képeikkel.

Minden résztvevő részt vett mindhárom javasolt téma megvitatásában.

A javasolt témák

1. Milyen oktatási programokkal, jó példákkal, bevált gyakorlatokkal találkozott eddig, amelyek célja a fogyatékkal élők környezetvédelmi készségeinek és kompetenciáinak fejlesztése, különös tekintettel az értelmi fogyatékosokra? Miért találta ezeket jónak vagy legjobbnak?
2. Milyen sikeres módszerek és oktatási formák alkalmasak az értelmi fogyatékosok számára a környezeti nevelés területén?
3. Melyek azok a legfontosabb készségek, amelyeket a környezeti nevelés területén fejleszteni kell a közvetlen célcsoport esetében? Javaslatok a modulok témáira/tartalmára.

4. A workshop eredményei és következtetések

1. **Milyen oktatási programokkal, jó példákkal, bevált gyakorlatokkal találkozott eddig, amelyek célja a fogyatékkal élők környezeti készségeinek és kompetenciáinak javítása, különös tekintettel az értelmi fogyatékkal élőkre? Miért találta ezeket jónak?**

Az öko-tréningek többnyire a formális oktatás keretében érhetőek el, de vannak olyanok is, amelyek az általános és középiskolások számára is elérhetőek, még a nem formális oktatás területén is. A felnőttképzésben egyetemi tananyagként szerepelnek, de a nem formális oktatásban nem állnak rendelkezésre forrásanyagok, ezért választottuk a bemutatott példákat.

Az alábbi, a műhelymunkában azonosított jó gyakorlatok példái segítettek az értelmi fogyatékos emberek környezettudatos életmódra való felkészítésében:

1. LIKE project

A Human Profess Nonprofit Kft a **LIKE projekt** keretében enyhe fogyatékos, pszichés problémákkal küzdő 19-28 éves fiataloknak nyújt segítséget a társadalmi és munkaerőpiaci beilleszkedésben. A projektben az egészséges

életmód (növényi alapú táplálkozás), a természettel való kapcsolat (növénytermesztés, kertészkedés) és a fenntartható fejlődés (újrahasznosított raklap bútorok gyártása) is hangsúlyt kap.

2. Levendula Ház

A szombathelyi egyházmegyei Karitászműködési Központja a vásárosmiskei **Levendula Házat**, ahol az Intézményhez tartozó földterületen 12.500 tő telepített levendula teljes körű gondozását pszichiátriai betegek végzik. Vásárosmiskén a levendula 3 típusával kísérleteznek *lavandula intermedia*, *lavandula augustifolia*, és *lavandula augustifolia rose* köznyelven angol, francia és rózsaszín levendula. A pszichiátriai betegek természetközeli tevékenysége jó hatással van állapotukra, és a környezettudatos életvitelükre is.

3. Kerettanterv középsúlyos sajátos nevelésű igényű gyerekek számára, mely érinti a környezettudatos életmódra nevelést (Oktatási Hivatal, 2022):

- Életvitel és gyakorlat (3-4. évfolyam, 5-6. évfolyam, 7-8. évfolyam)
- Környezetismeret (5-6. évfolyam, 7-8. évfolyam)

További információk:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/kozepsulyos_sni_1_8

4. Zöld Katicák a környezetért -CSEPPECSKE (Zöld katica a környezetben – DRIPPY)

A projekt célja a gyermekek vízzel kapcsolatos ismereteinek a bővítése óvó, védő magatartás kialakítása ezzel a lételemmel kapcsolatosan érdeklődő és aktív részvétel a projekt folyamán

Célok:

A gyermekek:

- ismerjék meg és szerezzenek tapasztalatokat a víz tulajdonságairól (szín, szag, ereje, formája stb.) megfigyelések és kísérletezések révén
- ismerjék meg a víz előfordulási módjait a természetben
- értsék meg a víz körforgásának a folyamatát
- ismerjék meg a víz néhány jellemző tulajdonságát, halmazállapot formáit: folyékony, gáz és szilárd
- ismerjék meg a víz szerepét az élőlények (ember, állat, növény) világában, fontosságát az iparban, mezőgazdaságban és az életünk valamennyi területén.
- ismerkedjenek a vizek, vízpartok élővilágával
- ismerjék meg a víz tisztítási folyamatát a "Cseppecske története" vers által
- érezzenek rá és értsék meg a vízzel való takarékoskodás gyakorlásának a fontosságát
- tanulják meg, hogy vigyázzanak a környezetükben levő vizek tisztaságára, mert a szennyezett víz emberre, állatra és növényre egyaránt veszélyes

A projekt kutatási tématerülete: "Mikor, hogyan és miért történik?"

Módszerek és eljárások: beszélgetés, képolvasás, spontán és irányított megfigyelés, kölcsönös felvilágosítás, kísérlet, mesélés, gyakorlás, szerepjáték, szimulációs játék, felfedezéssel tanulás, hagyományok kialakítása, ösztönzés, magyarázás, vita

Témaválasztás

VÍZ NÉLKÜL NINCS ÉLET. A növényeknek nagyon sok vízre van szükségük: egy szál napraforgó minden nyári napon egy liter vizet szív fel a talajból, egy terebélyes fa ennek a százszorosát használja el. Az erdőben a patak, tó körül sűrűn találunk állatnyomokat, valóságos csapást formálva, ahogy inni járnak a vízhez. Mi emberek 60 éves korunkig annyi vizet fogyasztunk, hogy meg lehetne vele tölteni 7 – 8 vasúti kocsit. Vízre minden élőlénynek szüksége van, tiszta vízre, azért, mert a szennyezett, mérgező víz fogyasztása végzetes következményekkel járhat. A víz felbecsülhetetlen értéke ellenére sokan nem vigyáznak rá. Ha szétnézünk a közvetlen környezetünkben, itt Kolozsváron és környékén sok esetben szomorú látvánnyal találjuk szembe magunkat, ami a vizek állapotát illeti. A Szamos, Malomárok bűzlik a szennyvíztől, a hidakon áthaladva, vagy a parton sétálva sokan ösztönszerűen beledobják a szemetet," mert úgyis elviszi a víz".

További információk: <https://sites.google.com/site/egyszebbvilagert/projektek>

5. Tár-s Egyesület

A Tár-s Egyesület legfőbb szakmai tevékenysége a közművelődés, a **környezeti nevelés és a művészetpedagógia** alkalmazásával az oktatást kiegészítő új tanulási formák, nonformális, informális tanulási-nevelési-oktatási programok, szolgáltatások irányában mozdult el.

Ez új tanulási forma a komplex művészetpedagógia eszközeivel növeli az iskolai oktatás hatékonyságát. A komplex játszóházak (történeti, környezeti nevelési tematikák) az élményközpontú, cselekvő részvételen alapuló, játékos fejlesztést szolgáltatják az ifjúság nevelése területén.

KOMPLEX JÁTSZÓHÁZAK

A Tár-s Közművelődési és Környezeti Nevelési Egyesület játszóházain az osztályok három-négy órás, az iskolai tananyagot kiegészítő játszóházi programon vesznek részt. A kompetenciák fejlesztésére, a gyerekek alkotó, együttműködési készségének megalapozására fektetnek nagy hangsúlyt. Az ismeretszerzés játékosan történik. Dramatikus eszközökkel, időutazással „mintha térbe” helyezik át a tanítást. A játszóházak megkonstruálásánál elsődleges célunk az volt, hogy a különböző korú gyermekek az iskolai anyagot kiegészítve, játékosan, hiteles képet kapjanak a tanult korokról, témákról.

További információk: <https://www.facebook.com/tarsegyesulet/>

6. Kerettanterv készségfejlesztő iskolák számára (EMMI, 2022)

Az enyhe értelmi fogyatékkal élő tanulók oktatását és tanulását biztosító készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamaiban az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása áll a középpontban. A természettudományos és műszaki kompetenciák területén a gyakorlati természettudományos műveltség kialakítása történik az enyhe értelmi fogyatékkal élő tanulók esetében, a cél a mindennapi életben előforduló tudományos jelenségek felhasználói tudatosítása és az egységes természettudományos világnézet kialakítása. A tanuló megfelelő módszerek alkalmazásával képes a természet egyszerűbb jelenségeinek és folyamatainak leírására és elmagyarázására. Érzékeny a hazai és globális természeti környezeti problémák iránt. Képes és készen áll arra, hogy saját életében környezettudatos döntéseket hozzon. Megismeri az ember szerepét a gazdaság környezetkárosító hatásában, és megérti, hogy a környezeti katasztrófák megelőzhetők. (EMMI, 2022)

További információk: <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/mkpdf/hiteles/mk16220-2r.pdf>

7. Erdőpedagógia projekt – A speciális nevelési igényű gyermekek környezettudatosságának fejlesztési lehetőségei egy erdei iskolai projektben (Kövecsesné Gósi Viktória, 2017)

Ötnapos erdei iskolai projekt

Az erdei iskola a környezet sajátosságain alapuló oktatás és tanulásszervezés sajátos egysége. Olyan tanulásszervezési mód, amely tanítási idő alatt, több egymást követő napon keresztül, a szervező oktatási intézménytől eltérő helyszínen zajlik, és amelynek során a tanulás a tanulók aktív, kölcsönösségen nyugvó együttműködésén alapul. A tanítás mind tartalmilag, mind pedig tantervileg szorosan és szervesen kapcsolódik a választott helyszín természetes, ember alkotta társadalmi-kulturális környezetéhez. Kiemelkedő nevelési feladata az egészséges, a környezettel összhangban lévő gazdálkodási készségek fejlesztése, valamint a társadalmi tevékenységekhez kapcsolódó szocializáció. Ez a környezeti nevelés legalkalmasabb színtere. (Kövecsesné Gósi Viktória, 2017)

További információk:

https://www.researchgate.net/publication/321547066_SAJATOS_NEVELESI_IGENYU_GYERMEKEK_KORNYEZET_TUDATOSSAGANAK_FEJLESZTESI_LEHETOSEGEI_ERDEI_ISKOLAI_PROJEKTBEN

8. Öko-iskola

A tanévet kísérő programok célja a megelőzés és a helyes értékek kialakítása, jó példát mutatva az értelmi fogyatékkal élő tanulóknak a környezetvédelem és a környezettudatosság terén. A cél elérése érdekében a tanulóknak kollektív cselekvésbe ágyazott tudást nyújtanak, amelyet személyes példamutatással, folyamatos motivációval és pozitív megerősítéssel támogatnak. Mivel a problémákat nem lehet egyedül megoldani, a környezeti nevelés célja az együttműködés megtanítása is. (Tóth Beáta 2016)

További információk: http://www.szentlorincegyimi.hu/sites/default/files/okoiskola_munkaterve_2016-17.pdf

2. Milyen sikeres módszerek és oktatási formák alkalmasak az értelmi fogyatékkal élők számára a környezeti nevelés területén?

a) terepen zajló munka:

- erdei iskola;
- tábor;
- tanulmányi kirándulás;
- akadályverseny;
- tanösvény;
- iskolakert.

b) játékok:

- érzékelést fejlesztő;
- szituációs;
- stimulációs;
- drámajáték.

c) kézműves foglalkozások, főként természetes anyagokkal, építve a népi mesterségek hagyományaira.

d) „akciók”:

- vetélkedők;
- faültetés;

e) „látogatás”:

- múzeum;
- állatkert;
- botanikus kert;
- szeméttelép;
- szennyvíztisztító;
- nemzeti park;
- tanya;
- papírgyár.

f) játékok:

- szituációs;
- érzékelést fejlesztő;
- ráhangolást segítő;

g) terepgyakorlati módszerek:

- egyszerű megfigyelések;

h) aktív, kreatív munka:

- szelektív hulladékgyűjtés;
- rend- és tisztasági verseny.

i) művészi kifejezés:

- esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése;
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

3. Melyek azok a legfontosabb készségek, amelyeket a környezeti nevelés területén fejleszteni kell a közvetlen célcsoport esetében? Javaslatok a modulok témáira/tartalmára.

- környezettudatos magatartás,
- a fenntartható fejlődés elvének ismerete, betartása
- egyszerű biológiai, fizikai környezetvédelem (külső környezetre irányuló)
- a földi erőforrások végességéből adódó korlátok,

- újrahasznosítás
- spórolás lehetőségei az erőforrásokkal
- egyszerű függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben
- az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéseink
- média hatása: jó és rossz példák
- örömezés a természet közelségében

5. Az ECO-COMPASS innovatív környezeti nevelés tartalmára vonatkozó ajánlások

- Hogy hatunk mi a környezetünkre?
- Mit tudunk otthon tenni a környezetünkért? (vízhasználat, szelektív szemétyűjtés, zéró szemét háztartás stb.)
- Az étkezés és a környezetvédelem (húsmentesebb ékezés, helyi termékek fogyasztása stb.)
- Az újrahasznosítás lehetőségei, a túlfogyasztás problémái
- A közlekedés és a természetvédelem (közösségi közlekedés előnyei, kerékpár a városi közlekedésben stb)

6. Az ECO-WORLD Café kerekasztal-megbeszélés értékelése

Minden résztvevő rendkívül elégedett volt:

- ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés programjával
- A prezentációk témáival
- Az ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés tartalmával
- A tevékenység során az új információk tartalmával
- A tevékenység szervezési módjával
- A közösségi oldallal – a résztvevőkkel való kapcsolattartással
- A technikai feltételekkel
- Az ECO-World Café kerekasztal-megbeszélés általános aktivitási szintjével

Az érdekes témák / prezentációk / tevékenységek felsorolása:

- ötletbörze
- sikeres módszerek és formák
- Tár-s Egyesület

Egyéb megjegyzések, javaslatok, javítási javaslatok:

Nem érkeztek javítással kapcsolatos megjegyzések, javaslatok.

Koordinátor

<http://ozbuducnost.sk/>

Partnerek

<https://www.humanprofess.hu/>

<https://www.facebook.com/iriszhaz>

<https://www.eco-compass-project.eu>

Co-funded by
the European Union